

BINI

BINI

Mallorquí te. Lluc, veg. vol. 1, 69. Corroborava encara la tesi de pronunciació arabitzada de PINNA 'penya' el fet que tot allò és terreny penjat i penyalós; i 1 k. al N. de la *Penya de Bini*, la *Coma de Bini* comença al peu d'un megalit (altre gran roquer).

BINI-

Atenció:

Fora dels noms en *Binia-* i *Binib-*, tots els altres noms d'aquesta inicial se cercaran a l'ordre alfabètic del segon component: *Binicasat* a *-casat*, *Binicodrell* a *-codrell*, *Biniortell* a *-ortell* etc.

Biniaco, V. vol. 1, 15 *Biniaddaia*, vol. 1, 14-15 *Biniaflà*, V. *-flà*, *Beni-* *Biniagolfa*, vol. 1, 15-16 *Biniagual*, V. vol. 1, 16 *Biniat*, *Biniaiel* (men.), V. *Beniaia* *Biniaixa*, V. *Biniàixer*, vol. 1, 18.

BINIALAS

Alqueria de Mercadal, men. (Masc. 2F10 i *AlcM*), i muntanya de *Binialàs* (XLIV, 26.10). No sembla que²⁵ es pugui explicar per un derivat mossàrab de *pen(y)a* o *penyal*; tanmateix, essent muntanya, podria resultar de metaplasme d'un més antic **Binalar* (< *penalar*, colle. = cat. *penyalar*) i després posat en plural *-a(r)s*; però és *Binia-*, no *Bina-*.

Potser d'un NP aràbic, com ara *Hallàs* algerià (GG Alg.), de l'arrel bastant productiva *hls* 'aplicar-se a' etc., de la qual seria adjectiu intensiu, de formació normal, corresponent a l'adjectiu *hâlis* «courageux, avide» (Belot, 133.16f) i *Halís* a Àrabia (Hess, 19),³⁵ encara que no gaire documentada per Dozy (*Suppl.* 1, 315a). El *h* de vegades es perd sense passar a *f*, i com que esperaríem més aviat que es pronunciés *-às* (> *ès*) pogué influir-hi el sufix cat. *-às*. No m'és conegut un NL *Benalaz* que Asín diu de la prov. de València⁴⁰ («àrab. indescifrad»), i és de témer que no sigui més que un error per *Vinalesa*, el qual lingüísticament no és relacionable amb *-alàs*. Més problemàtic fóra relacionar amb *°Alláf* (GGAlg).

BINIALCALA

Terme Mercadal, pron. *biniuklá* i (corregint-se) *biniukelá*, especialment *Font de biniuklá* (XLIV, 26.4,⁵⁰ 33.16), veg. vol. 1, 27. Ar. *beni 'l-qal'a* 'els del castell'. O seria mossàr., < *penal clar* 'penyal blanquinós'?

Binialgorfa, vol. 1, 15-16 *Biniali*, V. *Beniali*

BINIALMARA

Possessió important te. Sencelles (XL, 118.24): ja en el mapa Despuig, i Masc., 18E11; el Nom I.G.E. ho⁶⁰

dóna com a deshabitat, però jo ho vaig recollir pron. *biniyúmára*; i, com a noms de tot aquell rodal: «es Biniaumares». El més simple i probable admetre (com Asín, *Top.*) que vingui de *Bāni al-mar'a* 'fills de la dona', mot de l'àrab general i hispànic (*marā*, *RMa*), amb descendents en les llengües hispàniques (*DECat* v, 483, *EntreDL*); no hi fa res que *PAlc* accentuï *mará* (317a ss.), car en mots d'aqueixa estructura l'àrab parlat solia admetre diverses accentuacions i la granadina diferia de la dels nostres països quasi sistemàticament (veg. llista l'article *Alcoi*). Deu ser, doncs, això, encara que no ens en consti l'ús com a NP.

Fóra objectable fonèticament partir d'un NP de l'arrel *°mr*, com *°Ammār* (Hess, 41, i *GGAlg*) o els algerians *°Amāra*, *Ben-°māra* (*GGAlg*, 13.40),¹⁵ posant que, en contacte amb *°ain*, la *a* s'havia convertit en *au* o *al-*; cert que en el *Rept.* de Val. hi ha *Ben(o)baumar* com variants de *Benihomar*, nom d'un raval de Segària. És incompreensible què vol dir *AlcM* en suggerir que vingui d'un «ar. *marā'a* 'font': no hi ha res de semblant entre els sinònims aràbics de 'font' (*jawāra*, *°ain* etc.), ni res en les arrels *mr°* ni *r°w* (potser es confon amb *mar°* 'pasturatge', mot poc general i que no ha donat prole antroponímica

BINIAMAR

Agregat de Selva (Mall.).

³⁰ PRON. POP.: *biniāmá*, oït a Inca i a Lloseta (XL, 45.6, 54.5). És a l'extrem S. del terme (XL, 61.10), al S. de Mancor i prop de la r. de Lloseta. Ja *Biniamar* en el m. Despuig; i escrit *Biniamear* en un doc. de 1710 (programa de festes de Selva, 9-VIII-1963). El més segur és admetre que ve del plural del NP *Ibn °Amār*, molt conegut; i, en particular, nom d'un personatge de Còrdova (Al-Ḥoṣānī, *Hist. dels Jutges de Còrdova*, p. 138 del text aràbic). Més problemàtic fóra partir d'*āḥmar* 'vermell', al costat del qual hi hagué una accentuació vulgar *āḥmār* (*PAlc*, 115b36), car ens consta millor l'altra accentuació: *Javal-ambre* < *gābal-āḥmar*, i «*Abenāmar*, *Abenāmar*, moro de la moreria» en el cèlebre *romance fronterizo*.

⁴⁵ De *āḥmar* vindria realment *Benamar* alqueria ant. te. Borriana, si la grafia *Benahmar* que li dóna V. Forner (*BSCC* XIV, 263) es fundés en algun escrit en lletres aràbigues: els mss. nostres és segur que no ho haurien grafiat així; altrament això no descansaria més que en la flaca autoritat de Forner.

BINIANCOLLA

⁵⁵ Antiga alqueria, i cala al Sud de St. Lluís de Menorca (Masc. 12I6) XLIV, 66.6, 66.9; n'hi ha un altre a Lluçmaçanes (mera tanca?), pron. *biniñkólá* XLIV, 65.1. *Cala de Biniancolla* en el mapa Sorà, *Cala de Biniaucolla* en el *Derrotero* de Tofiño (fi S. XVIII, 230).

De l'ar. *bāni al-qūlla* 'els de la gerra'. *Alcolla* és mot ja antic en cat. [1276], i dissimilat *ancolla* en l'ús mall.